

ความถึกและประสบการณ์

ตอน... อุทยานแห่งชาติสะวารโร

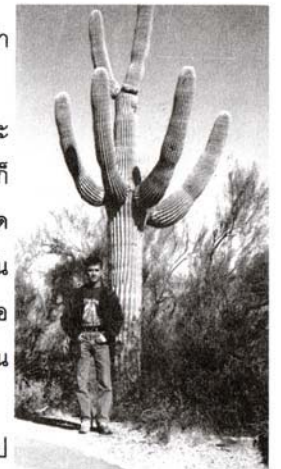
โดย... พี่หนุ่ม อติชาติ เกตตะพันธุ์

ฉบับนี้ขอเขียนอะไรที่อ่านสบายสำหรับทุกคน โดยจะเล่าเรื่องการไปทัศนศึกษาในช่วงปิดเทอมตอนปีใหม่ที่รัฐอริโซนา และรัฐนิวเม็กซิโกกับเพื่อนนักเรียนไทยอีก 4 คน ผมได้เดินทางไปสถานที่ที่น่าสนใจหลายแห่ง คิดว่าถ้าเล่าให้ฟังโดยละเอียด ทางทีมงานปางแพนคงต้องพิมพ์จุลสารฉบับพิเศษให้ ดังนั้น จึงเลือกเล่าเรื่องที่น่าสนใจมากที่สุดสำหรับชาวปางแพน ซึ่งก็คือ **อุทยานแห่งชาติสะวารโร** อย่างไรก็ตามก็ขอเล่าในคั่นหน้าตอนท้ายว่าได้ไปเยี่ยมที่ไหนมาบ้าง

อุทยานแห่งชาติสะวารโร(Saguaro National Park) เป็นอุทยานแห่งชาติที่อยู่ในเมือง Tucson (อ่านว่า ทูซอน เนื่องจากเป็นภาษาสเปน เช่นเดียวกับสะวารโร) ในรัฐอริโซนาอุทยานฯ นี้ตั้งอยู่ในทะเลทรายโซโนราน(Sonoran Desert) ซึ่งเป็นทะเลทรายที่มีความสมบูรณ์มากที่สุดในอเมริกาเหนือ คือมีความหลากหลายของพืชและสัตว์ และยังมีสิ่งมีชีวิตเหล่านี้จำนวนมาก อย่างหนึ่งที่อยากเล่าให้ฟังก็คือ อย่างนี้ว่าทะเลทรายจะต้องมีแต่ทรายเหมือนในภาพยนตร์ที่เคยดูนะ ครับ ที่มีเป็นดินแห้งนั่นเลย **ในการจำแนกกว่าเป็นทะเลทราย**

หรือไม่ เขาดูปริมาณน้ำฝนที่ตกเป็นหลัก มาถึงตรงนี้ก็คิดว่า desert ไม่น่าจะแปลว่าทะเลทราย

เหตุที่อุทยานแห่งนี้มีชื่อว่าสะวารโร ก็เพราะพืชหลักและเด่นที่สุดของที่นี่คือต้นสะวารโร มีมากขนาดที่เรามองไปทางไหนก็เห็นต้นนี้เต็มไปหมด สะวารโร เป็นต้นกระบองเพชรชนิดที่ใหญ่ที่สุดในอเมริกา ซึ่งอาจสูงถึง 50 ฟุต(15 เมตร) โดยมีน้ำหนักราว 8 ตัน ต้นสะวารโรเป็นต้นไม้ที่โตช้ามาก ในปีแรกจะสูงแค่ 1/4 นิ้ว เมื่อมีอายุราว 15 ปีก็สูงเพียงฟุตเดียว แต่เหตุที่มีต้นขนาดใหญ่ได้ก็เป็นเพราะมีอายุช้านานมากถึง 175 – 200 ปี

เมื่อพวกเราขับรถเข้าไปในเขตอุทยาน พวกเราก็ตรงดิ่งไปที่ Visitor Center(อาจพอแปลได้ว่าเป็นจุดเยี่ยมชมสำหรับนักท่องเที่ยวหรือศูนย์บริการนักท่องเที่ยว) ที่นี่ เราจะมินิทัวร์การแสดงสิ่งที่น่าสนใจในอุทยาน อาทิเช่น ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพพืชและสัตว์ในอุทยาน อย่างหนึ่งที่ผมชอบมากก็คือเขาเอาซากพืชและซากสัตว์ ที่พบในอุทยานมาวางให้ชมและก็เขียนว่า " Please Touch " ผมก็จับใหญ่เลย

เพราะปกติเรามักจะถูกบอกว่าย่ำห้ามจับเสมอ อีกอันหนึ่งที่น่าสนใจคือตู้กระจกแสดงต้นไม้และสัตว์ของจริงที่เขาสดำไฟไว้ ตู้นี้ใหญ่ราว 3x3x4 ลูกบาศก์เมตร เขาจัดสภาพได้เหมือนธรรมชาติมาก ด้านข้างตู้กระจกก็มีโทรทัศน์บรรยายเกี่ยวกับพืชและสัตว์ในอุทยาน

ภายใน Visitor center ยังมีห้องชมภาพยนตร์ ซึ่งจะฉายสารคดีเกี่ยวกับอุทยานบนจอผ้าขนาดใหญ่ทุกครึ่งชั่วโมง แต่ละรอบก็จะนานราว 15 นาที เขาทำภาพยนตร์ได้น่าสนใจมาก โดยพูดถึงความเป็นมา ความสำคัญของอุทยาน และเน้นให้ผู้ชมตระหนักและห่วงใยในการอนุรักษ์ ภาพที่นำมาแสดงผ่านการคัดเลือก จัดลำดับ และตัดต่อเป็นอย่างดี หลังจากชมเสร็จจากฉายภาพยนตร์ก็จะถูกยกขึ้น ผ้าม่านด้านหลังจอก็เปิดออกให้เห็นเป็นกระจกใสโค้งขนาดใหญ่ราว 5x10 เมตร ภาพที่เห็นคือด้านนอกของศูนย์บริการฯ ที่เต็มไปด้วยต้นสะวาวโร

ถ้าเราอยากได้แผ่นพับสีสันขนาดใหญ่ของอุทยานฯ ก็หยิบได้เอง 1 ชุดสำหรับหนึ่งครอบครัว เขาทำแผ่นพับได้ทั้งน่าดู และน่าสนใจ ด้านหน้าจะมีภาพสัตว์และพืชที่วาดอยู่ในรูปใหญ่รูปเดียวกันในลักษณะเหมือนภาพถ่ายจากสภาพจริงในอุทยาน พืชและสัตว์แต่ละชนิดก็จะมีรายชื่อบอกด้านข้าง หน้าเดียวกันนี้ ก็มีข้อมูลทางธรรมชาติครบครัน ทั้งเรื่องราวทั่วไปเกี่ยวกับอุทยานฯ อาทิเช่น สัตว์และพืชในอุทยาน โดยมีการเน้นเป็นพิเศษสำหรับต้นสะวาวโรด้วย

ส่วนด้านหลังก็มีแผนที่ของอุทยานฯ โดยแสดงถนนเส้นทางศึกษารวมชาติ จุดปิกนิก จุดตั้งแคมป์ และข้อมูลอื่นอีกมากมาย ที่อาจแปลกหน่อยสำหรับคนไทยก็คือ ถนนชมวิว(Scenic Route) ซึ่งเขาจะนิยมกันมากในอเมริกา ในด้านหนึ่งของแผ่นพับ ยังมีคำอธิบายเกี่ยวกับการท่องเที่ยวมากมาย เช่นสภาพอากาศ และ

คำแนะนำในการท่องเที่ยวอย่างปลอดภัย

หัวมุมด้านหนึ่งของศูนย์บริการนักท่องเที่ยว ก็จะเป็นที่จำหน่ายของเกี่ยวกับการอนุรักษ์ธรรมชาติและของฝากจากอุทยานฯ ที่น่าสนใจมากอันหนึ่งเห็นจะเป็นไปรษณียบัตรภาพของอุทยานฯ มีใบหนึ่งเป็นภาพวาดเกี่ยวกับพืชหลักที่พบในอุทยานฯ โดยวาดเหมือนภาพถ่ายจากในทะเลทรายแต่วาดต้นไม้ทั้งหมดให้มารวมกันในภาพเดียว ในภาพจะมีชื่อต้นไม้กำกับไว้ด้วยอีกใบก็คล้ายๆ กัน แต่เป็นภาพเกี่ยวกับสัตว์ ของที่ชอบอีกอย่างหนึ่งและคิดว่าจะเป็นประโยชน์สำหรับจุลสารเรา ก็คือ check list ของนกในอุทยานฯ หรือเป็นแผ่นพับซึ่งพิมพ์รายชื่อนกทั้งหมดที่เคยพบในอุทยาน โดยมีการละเอียดเกี่ยวกับนกอย่างคร่าวๆ เวลาเราเดินป่าเราก็บันทึก

ตามรายชื่อว่านกชนิดไหนเราพบแล้วบ้าง มองอีกอย่างหนึ่งก็เป็นเอกสารแนะนำการดูนก เพราะในบางแผ่น ก็บอกฤดูกาลที่พบนก ความยากง่ายในการพบ และแหล่งที่อยู่อาศัย นอกจากนี้เขายังทำเกี่ยวกับสัตว์เลื้อยคลานร่วมกับสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม อีกเล่มก็เหมือนหนังสือหาซื้อต้นไม้ โดยทำในลักษณะคล้ายอนุกรมวิธาน แต่ง่ายและสนุกกว่ามาก เมื่อพบพืชที่น่าสนใจในทะเลทราย ก็เปิดไปที่หน้าแรก ซึ่งจะแยกประเภทชนิดของพืชที่น่าสนใจโดยคร่าวๆ เมื่อเราพบประเภทพืชที่เหมือนกับพืชที่เราต้องการ ก็ดูคำแนะนำว่าควรจะเปิดไปหน้าไหนต่อ เมื่อทำเช่นนี้ไปเรื่อยๆ เราก็จะพบชื่อต้นไม้ที่เราต้องการในที่สุด

หลังจากชม Visitor Center กันนานถึง 2 ชั่วโมง พวกเราก็

ออกไปเดินป่าในเส้นทางศึกษารวมชาติที่เขาจัดไว้ให้ แต่ละเส้นทางจะมีป้ายอธิบายตามจุดที่น่าสนใจ เขาวางเส้นทางศึกษารวมชาติได้ดี โดยเลือกเส้นทางที่ผ่านจุดน่าสนใจ และจัดเส้นทางระยะแตกต่างกัน ซึ่งเหมาะกับคนที่ชอบเดินทางไกลไม่เท่ากัน ในช่วงหลังปีใหม่ ผมได้เดินทางกลับมาที่อุทยานอีกครั้ง และได้เดินป่าดูภาพจารึกบนหินของชาวอินเดียนแดง

ที่นี่เขามีก่อมนักอนุรักษ์ชื่อ Friends of Saguaro National Park ซึ่งเป็นองค์กรของอาสาสมัครที่จัดตั้งเพื่อช่วยเหลืออุทยานฯด้วยการหาเงินมาช่วยเหลือโครงการพิเศษต่างๆของอุทยานฯ อาทิเช่นการวิจัยทางวิทยาศาสตร์และการศึกษาเกี่ยวกับต้นสะวาวโรที่ Visitor Center ก็มีใบรับบริจาคเงินให้กับกลุ่มด้วย ที่จริงในอุทยานฯ แห่งอื่นในอเมริกาเขาก็มีกลุ่มเช่นนี้ด้วย ในเมืองไทยคิดว่ามีการรวมตัวทำกิจกรรมเพื่ออุทยานแห่งชาติบ้าง แต่อยู่ในวงแคบและการทำกิจกรรมก็ต่างจากกลุ่มที่ผมกล่าวมา

สำหรับสถานที่อื่นที่ได้ไปเยี่ยม ก็น่าสนใจ โดยจะขอเล่าให้ฟังโดยสังเขป ในรัฐออริโซนา หลังจากชมอุทยานฯ ก็ได้ไปที่ Arizona-Sonora Desert Museum ซึ่งเป็นพิพิธภัณฑ์ที่มีชื่อเสียงระดับโลก ที่นี่เป็นทั้งสวนสัตว์ สวนพฤกษศาสตร์ และพิพิธภัณฑ์ทางประวัติศาสตร์ธรรมชาติ มีสัตว์และพืชทะเลทรายในเขตรนี้ มาแสดงมากกว่า 300 ชนิด และ 1,200 ชนิด ตามลำดับ วันต่อมาได้ไปชม Kitt Peak National Observatory ซึ่งเป็นหอดูดาวที่สะสมกล้องโทรทัศน์ แบบใช้แสง(Optical Telescope) ที่ใหญ่ที่สุดในโลก โดยมีมากถึง 22 ตัว วันต่อมาได้เดินทางไปเยี่ยม University of Arizona ซึ่งมีอะไรให้ชมได้ทั้งวันเลยทีเดียว เริ่มตั้งแต่ Ari-

zona State Museum อันเป็นที่สะสมและอนุรักษ์สิ่งของที่สัมพันธ์กับชาวอินเดียนแดงในเขต ตะวันตกเฉียงใต้(South West) ของอเมริกา Museum of Historical Society ซึ่งแสดง ประวัติศาสตร์เมือง Tucson (ที่ตั้งของมหาวิทยาลัยนี้) Museum of Art, Center of Creative Photography และท้ายสุดก็คือ Flandrau Science Center ซึ่งเป็นพิพิธภัณฑ์ทางวิทยาศาสตร์ โดยมีห้องฟ้าจำลอง หอดูดาว พร้อมกล้องดูดาวขนาด 16 นิ้ว เครื่องเล่นโดยอาศัยหลักการทางวิทยาศาสตร์ที่น่าสนใจมาก และพิพิธภัณฑ์แร่ธาตุ

ในวันคริสต์มาส ได้เดินทางไปรัฐนิวเม็กซิโก ได้ไปเยี่ยมชม State University ต่อไปที่ Very Large Array (VLA) เป็นกล้องโทรทรรศน์วิทยุที่มีประสิทธิภาพที่สุดแห่งหนึ่งของโลก ที่นี้ยังเป็นจุดถ่ายทำภาพยนตร์ชื่อดังเรื่อง Contact อีกด้วย ที่แปลกและน่าสนใจไม่น้อย คงต้องยกให้ International UFO Museum and Research Center ที่ได้จัดตั้งเพื่อเผยแพร่ให้คนทั่วไป ได้รับทราบเรื่องราวการพบ UFO ที่ตกในเมือง Roswell ปี ค.ศ.1947 ซึ่งคนจำนวนมาก เชื่อว่าทางการสหรัฐได้ปกปิดเรื่องนี้มาตลอด และที่นี่ก็เป็นแหล่งข้อมูลข่าวสารของการพบ UFO ทั่วโลก จากนั้นก็กลับมาที่ White Sands National Monument ซึ่งเป็นสนามยิปซัมที่ใหญ่ที่สุดในโลก และยังเป็นสถานที่ทดลองระเบิดปรมาณูลูกแรก ผมปิดท้ายการเดินทางในรัฐนี้ที่ Las Alamos National Laboratory อันเป็นที่ดำเนินโครงการลับสุดยอดในการวิจัยเพื่อสร้างระเบิด ปรมาณูในสงครามโลกครั้งที่ 2 ขณะนี้สถานที่นี้เป็นที่ทำงานระดับชาติภายใต้การดูแลของ University of California

ต่อมาได้มีโอกาสกลับไปออริโซนาอีกครั้งเพื่อชม Meteor Crater ซึ่งเป็นหลุม จากการชน ของอุกกาบาต เมื่อ 50,000 ปีก่อน ปากหลุมกว้างประมาณ 1.3 กม. จากนั้นก็ไป แกรนด์แคนยอน (Grand Canyon) ซึ่งก็เคยเล่าให้ฟังในปีที่แล้ว สุดท้ายก่อนกลับบ้าน ก็มีโอกาสไปเยี่ยม วัดพรหมคุณาราม ซึ่งเป็นวัดไทยในออริโซนา ที่พระไทย 6 รูปและฆราวาสอีก 3 คน ถูกฆ่าตาย จนเป็นชาวเกรียวกราวเมื่อสิบปีก่อน

เขียนถึงตรงนี้ก็ยังคงค้นไม้ค้นมืออยู่ แต่คิดว่าคงต้องหยุดแล้ว ถ้าเขียนมากกว่านี้เดี๋ยวจะ หายสนุก เอาเป็นว่าจบข้อๆ ไปก็จะพยายามเก็บเกี่ยวความคิดและประสบการณ์ในรูปแบบ ต่างๆ กัน มาฝากอีก **ที่เล่ามาทั้งหมดทุกฉบับ ก็เน้นให้เห็นด้านดีที่ประเทศอื่นๆ เขามี เมื่อว่าจะมีคนเอาแนวคิดไปประยุกต์กับกิจกรรมในเมืองไทยได้บ้าง อย่างไรก็ตาม เราก็ ควรมองเขาในอีกด้านหนึ่งเหมือนกัน เพื่อให้เข้าใจตามที่เขาเป็นจริง ครั้งต่อๆ ไป คงได้ เล่าอะไรที่คนไทยควรจะรู้ ว่าเรามีอะไรเด่นกว่าเขาตั้งหลายอย่าง แต่พวกเราไม่ค่อยรู้ กัน หรือพอรู้แต่ก็ไม่สนใจคิดพิจารณากัน**